

Christmas Caroling



In the Czech lands of the fourteenth century, processions of carolers made their rounds in the villages on Christmas Eve, on the Feast of St. Stephen, on New Year's Day and on the Feast of the Three Kings. They carried burning candles and pictures of the newborn Baby Jesus from home to home. Dressed in white robes, they would chant joyful anthems of the Nativity. According to Jan of Holešov, this was done in imitation of the worldly custom of announcing, at the birth of a royal son, that a new king was born. Carolers would sometimes go from house to house carrying a scene of Bethlehem cut in paper or wood (*betlém*) and giving informal performances or "Bethlehem plays." There were three to five people, who played in the production. It is believed that Bethlehem plays came to Moravia from Slovakia. Sometimes the main carolers were the local shepherds, their helpers and their families. At each house, the processions were received with great joy. The family members would kneel before the picture of the Baby Jesus, kiss His feet, and distribute warm braided Christmas bread (*váno•ka*), gifts or money to the messengers. They might also be rewarded with apples, nuts and cookies. In time, the word *koleda* came to mean not only the carols, but also the gifts given in appreciation.

Zpívaly se váno•ní koledy

V •eských zemích •trnáctého století obcházelo procesí koledník• vesnicemi na Štedrý ve•er, na svátek Sv. Št•pána, na Novoro•ní den a na svátek T•í král•. P•inášeli ho•ící sví•ky a obrázky novorozeného Jezulátka od domu k domu. Oble•eni do bílých rób zpívali radostné hymny (slovo koledy bylo derivováno z latinského "calendae", což znamená první den v m•síci) v den narození Pán•. Podle Jana z Holešova to tak bylo d•láno jako imitace sv•tového zvyku oznámení o narození královského syna, o tom, že se narodil nový král. Koledníci n•kdy chodili od domu k domu, nosili betlém a p•edvád•li "Betlémské hry". Existovalo t•i až p•t lidí, kte•í hráli. V••ilo se, že Betlémské hry p•išly na Moravu ze Slovenska. N•kdy byli hlavní koledníci místní pastý•i, jejich pomocníci a jejich rodiny. Z vd••nosti za p•edstavení jim rodiny dávaly ješt• teplou váno•ku – n•kdy spolu s pen•zi nebo jiným jídlem. Rodinní •lenové poklekali p•ed obrazem Jezulátka, líbali jeho nohu a rozdávali ješt• teplou váno•ku, dárky nebo peníze posl•m. Koledníci mohli být také odm•n•ni jablky,

o•echy nebo pe•ivem. Kdysi
slovo koleda neznamenal
pouze koledu, ale také dárky
dané z vd••nosti.